

Expertgruppen för
Studier i Offentlig ekonomi

Pang för pengarna – en ESO-rapport om Sveriges militära materielförsörjning

Författare: Per Olsson

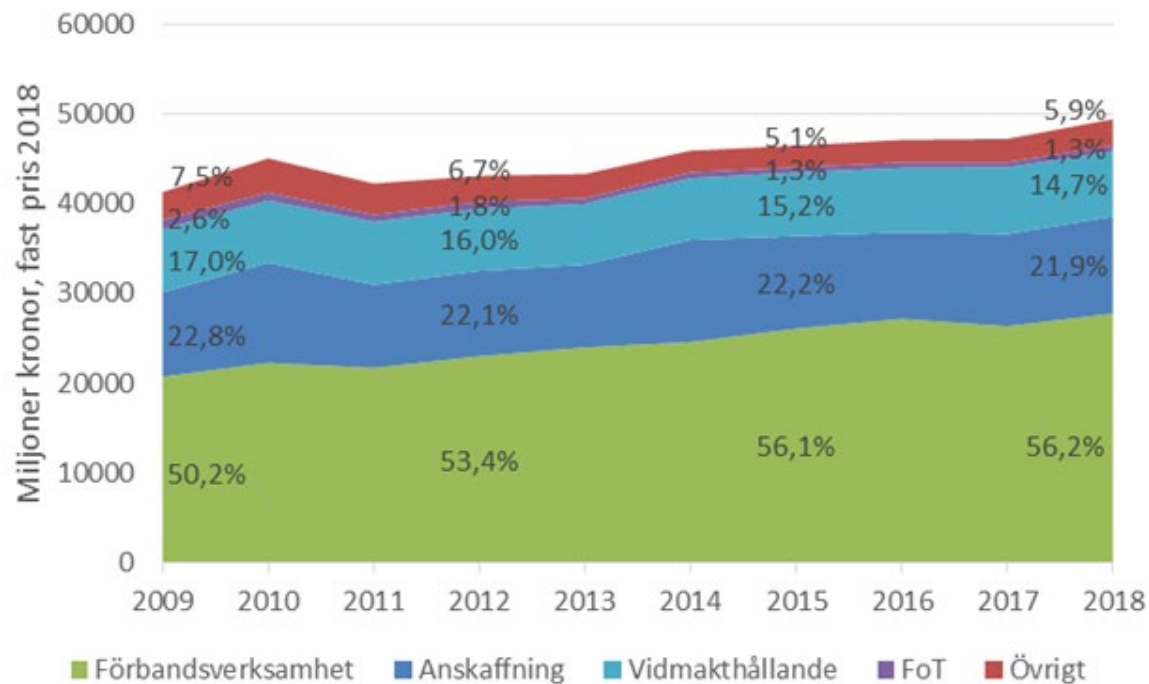

Upplägg

- **Förutsättningar**
  - Ekonomiska och försvarsindustriella
- **Behov**
  - Materielbehovsutredningen, Perspektivstudien, Försvarsberedningen
- **Utmaningar**
  - Kostnadsökningar, omsättningstakt, materieförsörjningsstrategin
- **Vägval**
  - Ny materieförsörjningsstrategi, försvarsindustriell strategi, långsiktighet

Ekonomiska förutsättningar

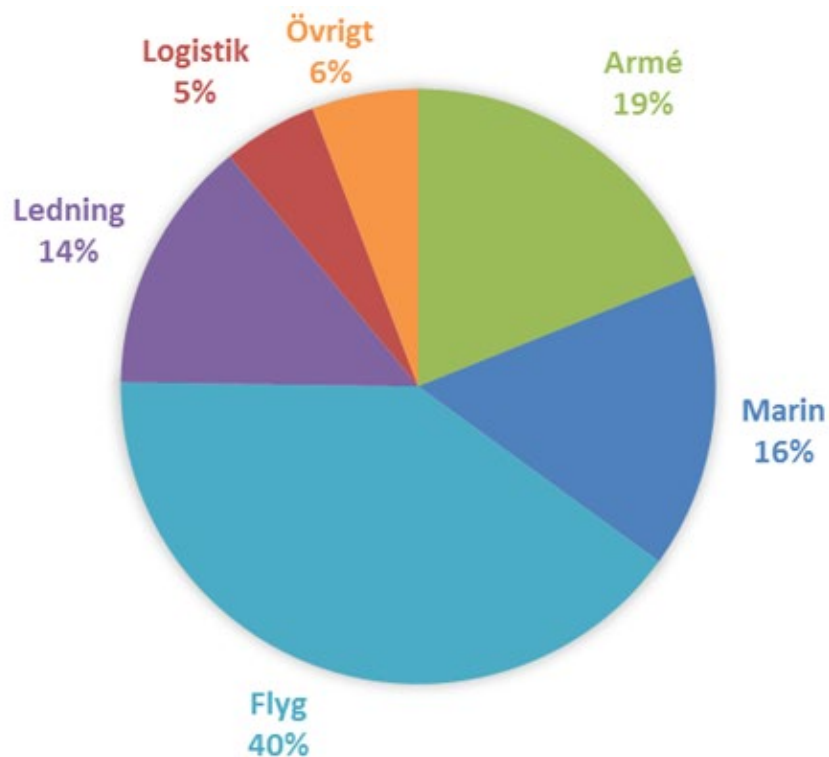
Figur 2.2: Sveriges anslag till det militära försvaret, 2009–2018 (fast pris, 2018)

Källa: Regeringens budgetpropositioner 2008–2017, Statistiska Centralbyrån (2019).

Fördelning mellan stridskrafter

Figur 2.3: Fördelning av materielsatsningar i Sverige, genomsnitt 2009–2018

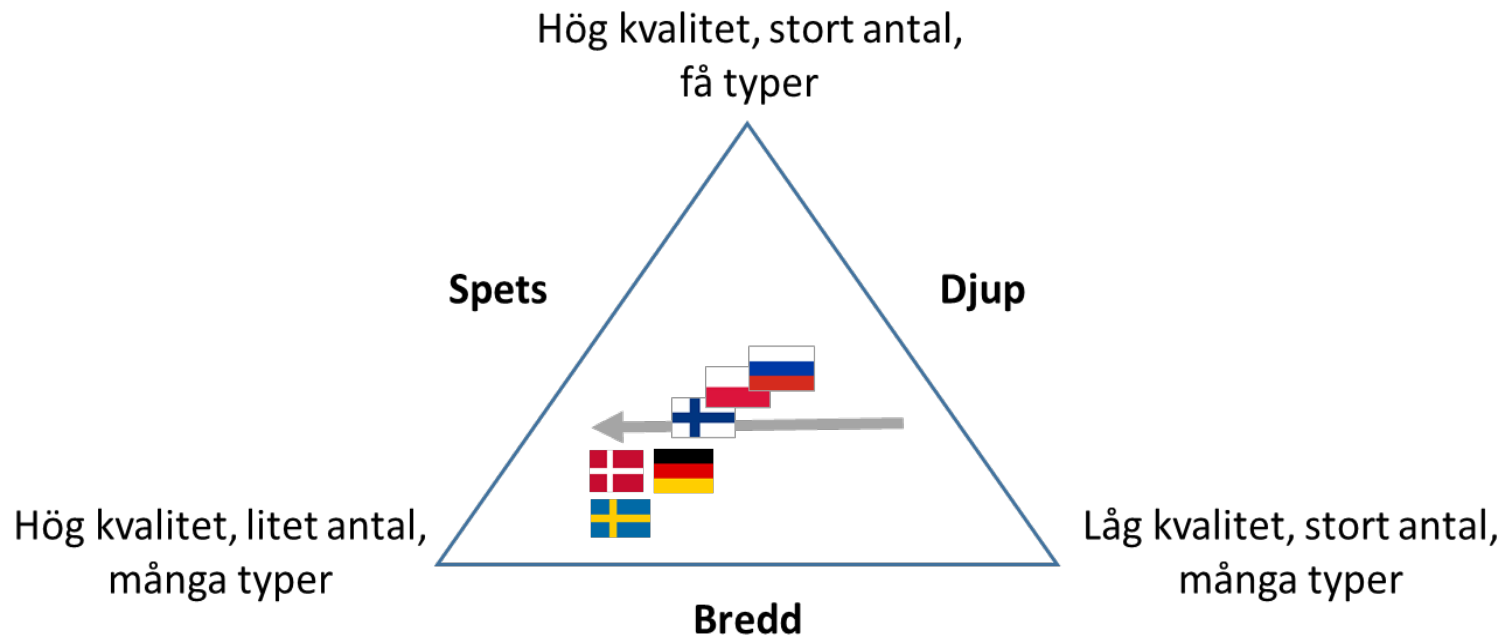
Källa: Regeringens budgetpropositioner 2008–2017

Materieförsörjningens förutsättningar

- **Betydande anslagsökningar – 84 miljarder kronor till 2025**
- **Efter lång period av nedskärningar – uppdämda behov**
- **Generell trend: Minskade materielmängder och ökad kvalitet**
- **Rysslands övertag blir tydligare: 44% militärutgifter, 60-81% materiel.**
- **I Sverige har trenden mot minskade materielvolymmer ytterligare förstärkts av fokus på kvalitet och bibehållen förmågebredd**

Prioriteringar, idag och framöver

Figur 2.4: Prioritering mellan spets, djup och bredd

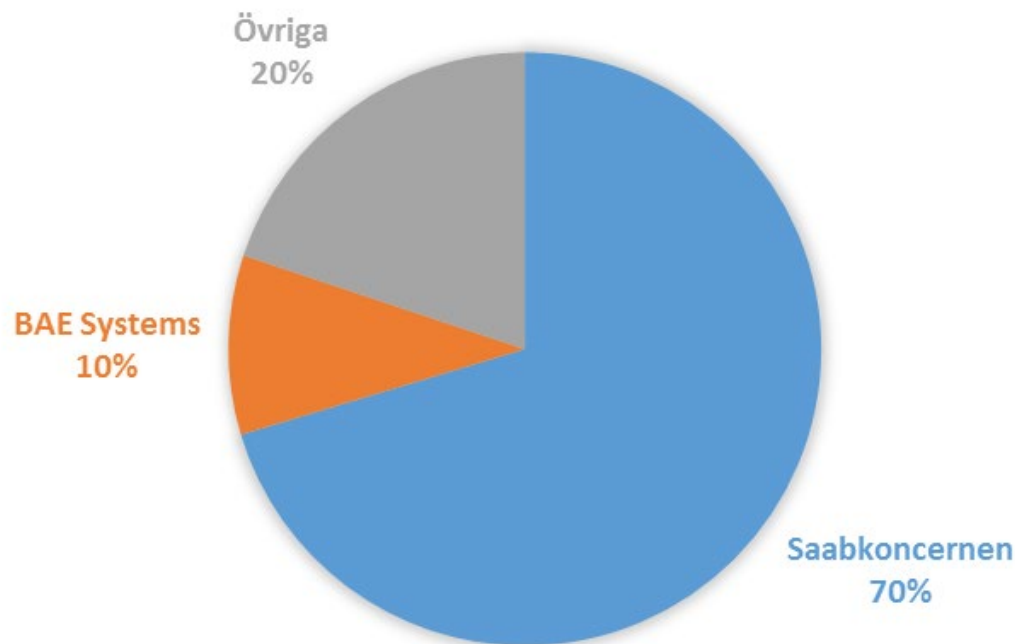

Försvarsindustriella förutsättningar

- **Ökad internationalisering under 1990- och 00-talen**
  - Utländskt ägande och ökad betydelse av export
- **Inhemska företag fortsatt dominerande ställning i Sverige**
- **Konsolidering av den inhemska försvarsindustrin**

Försvarsindustriella förutsättningar

Figur 2.6: Svenska försvarsföretags andel av total försäljning, 2018

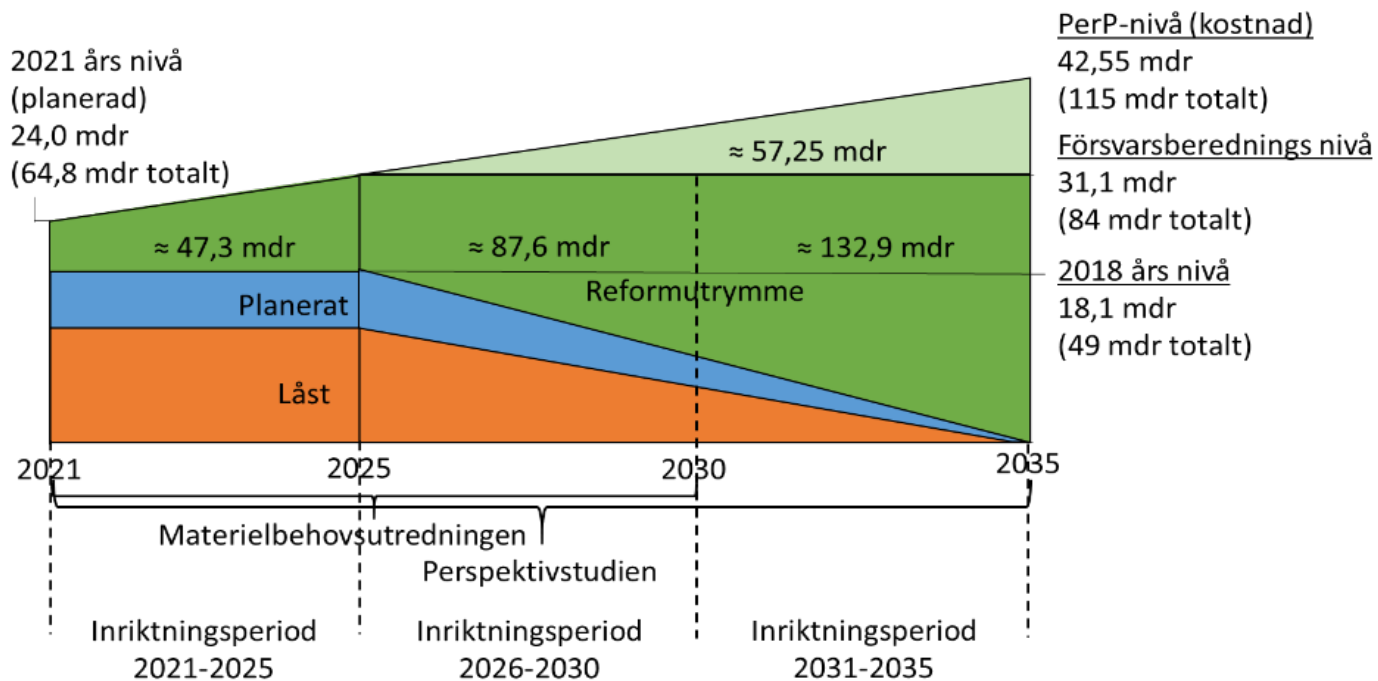

Materieförsörjningens behov

- **Materielbehovsutredningens behov (184 mdr kronor): Steg 1 (56 mdr kronor), Steg 2 (65 mdr kronor), Steg 3 (47 mdr kronor)**
- **Perspektivstudiens behov: FMS 35 (årlig kostnad 115 mdr kronor 2035)**
- **Försvarsberedningens förslag: FM Org 21 (anslag 84 mdr kronor 2025)**

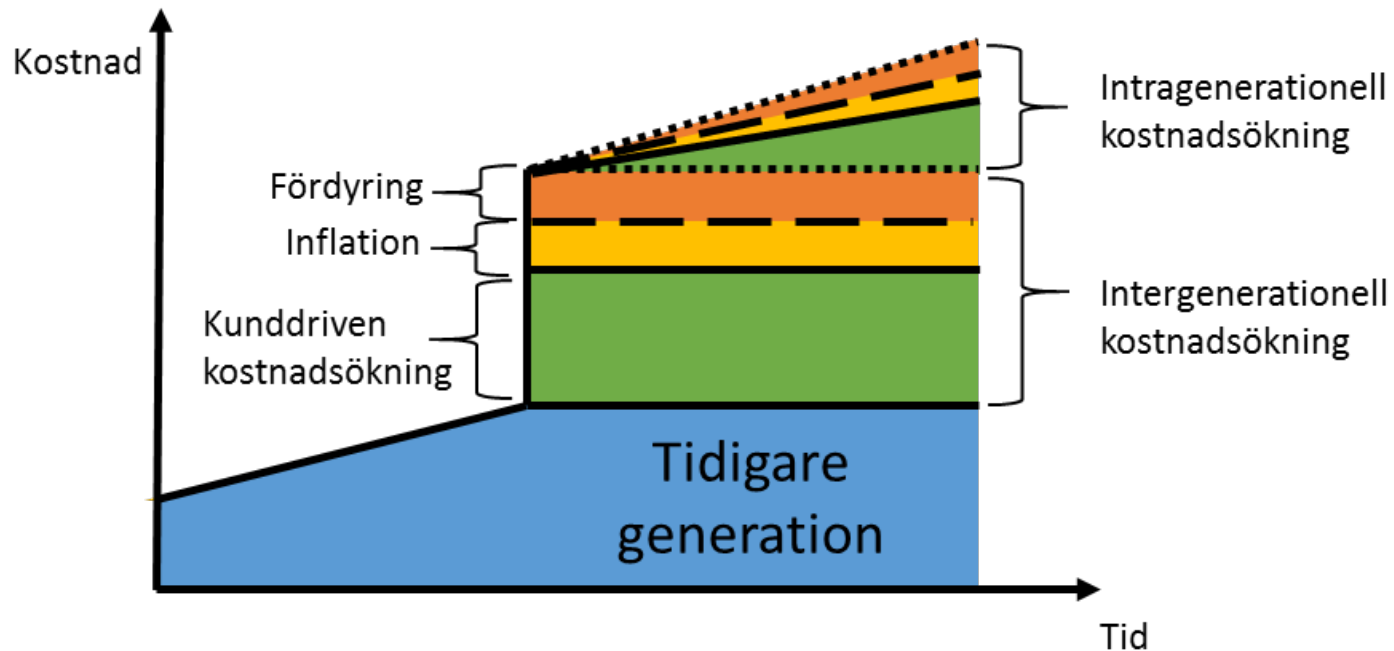
Ekonomiska behov vid olika anslagsnivåer

Figur 3.2: Förenklad illustration av ekonomiska behov vid olika anslagsnivåer

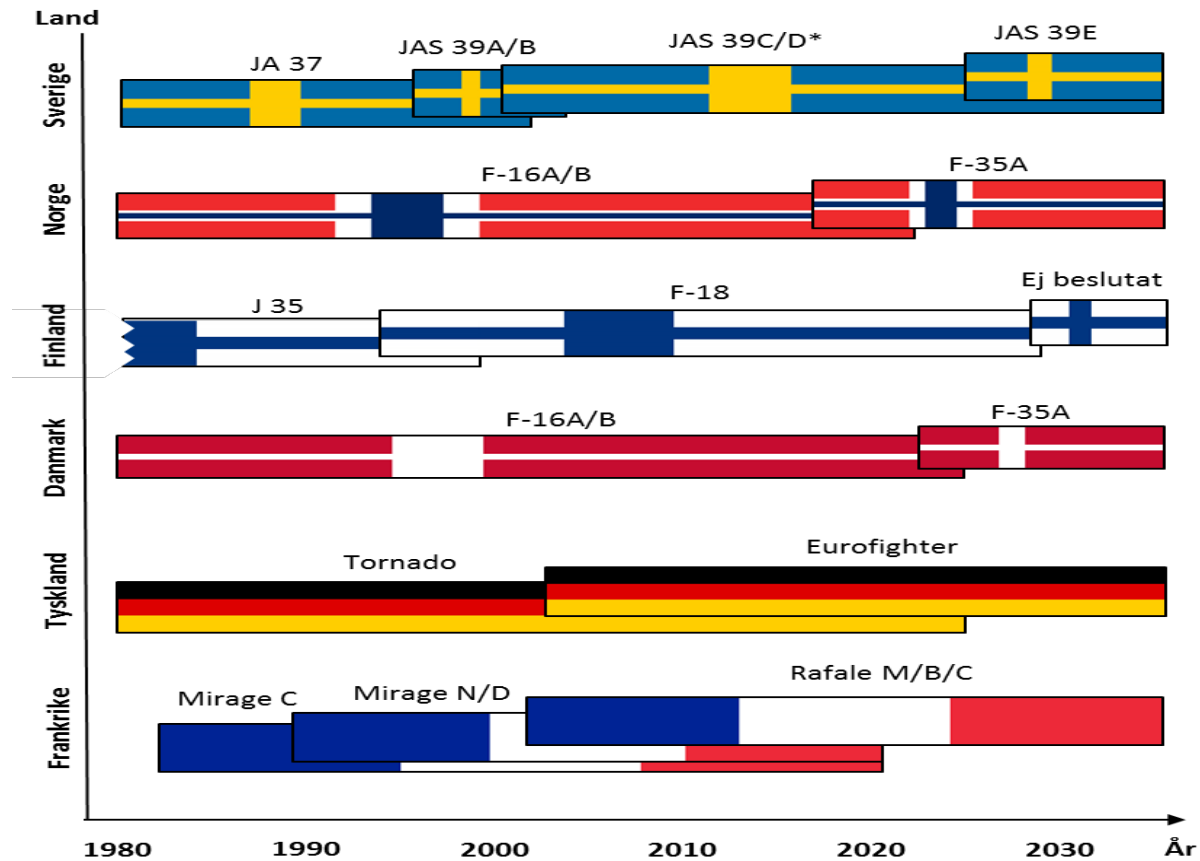
Materieförsörjningens utmaningar

Figur 4.1: Konceptuell indelning av kostnadsutveckling för militär materiel

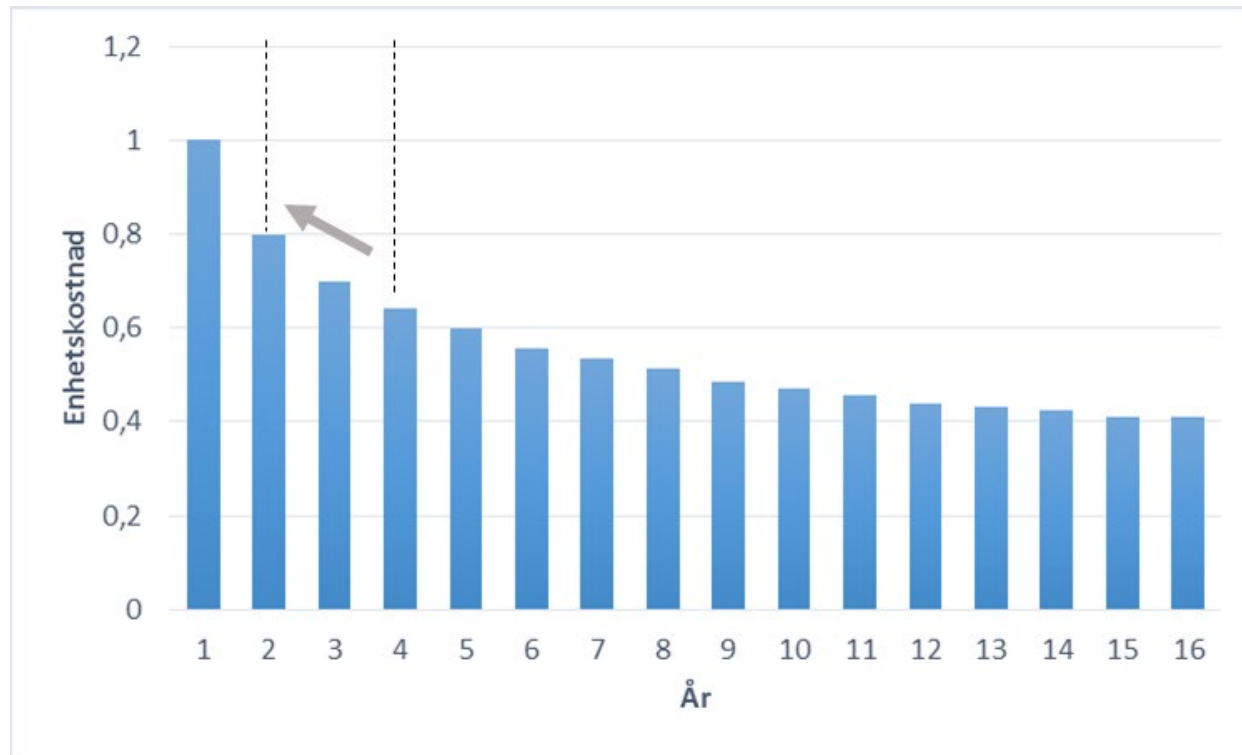
Omsättningstakt för stridsflygplan

Figur 4.2: Omsättningstakt för stridsflygplan bland europeiska länder

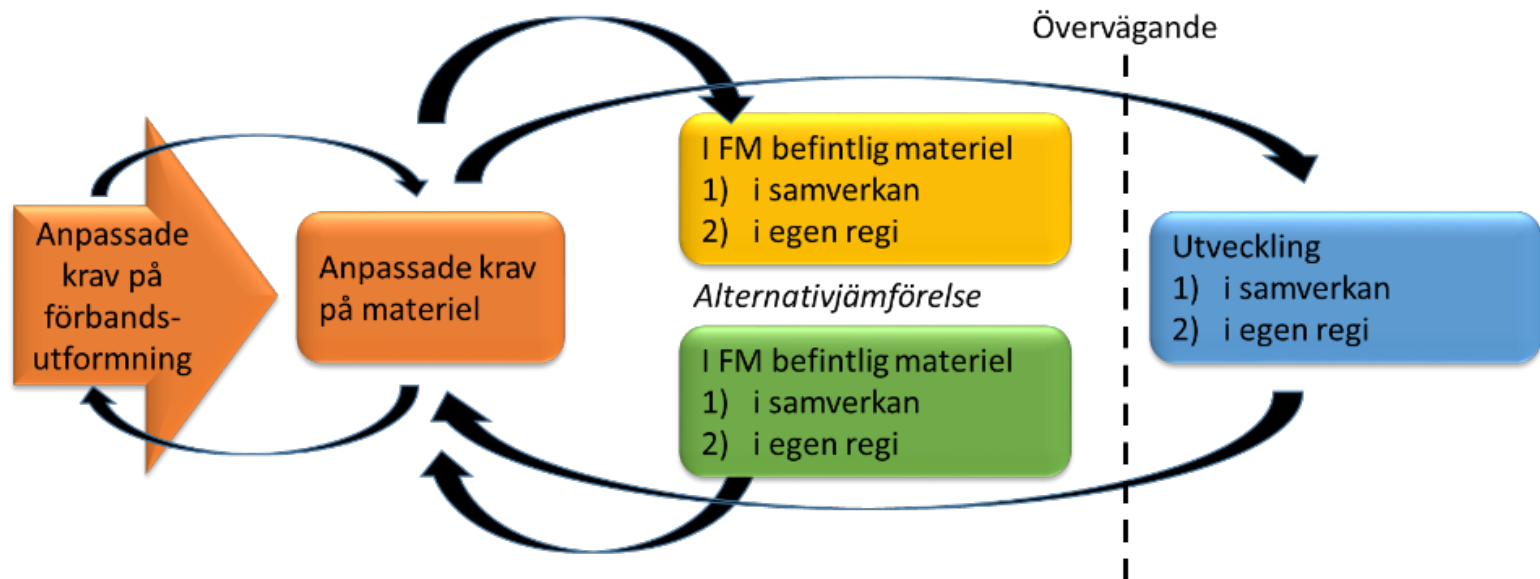
Minskade skalfördelar

Figur 4.3: Kortare produktionsserier ger minskade skalfördelar

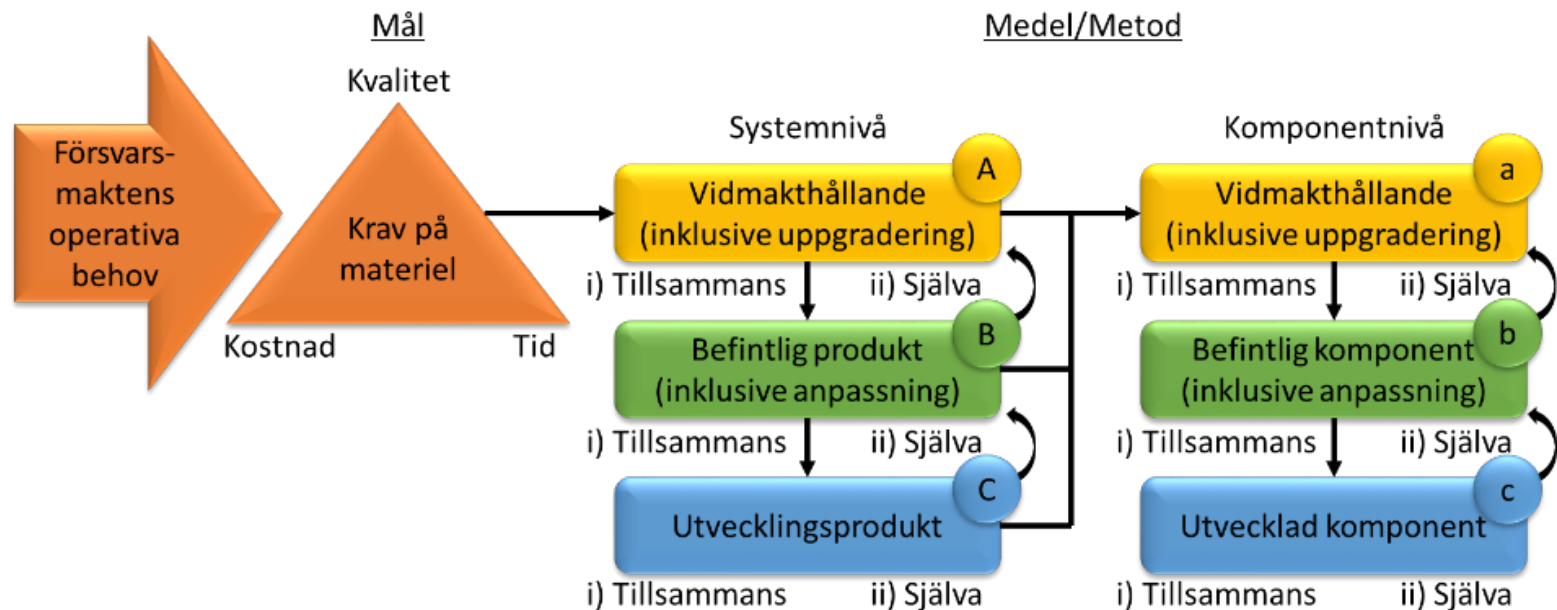
Försvarmaktens materieförsörjningsstrategi

Figur 4.4: Nuvarande materieförsörjningsmodell

Ingångsvärde till nästa materieförsörjningsstrategi

Figur 5.1: Förslag till ny materieförsörjningsmodell

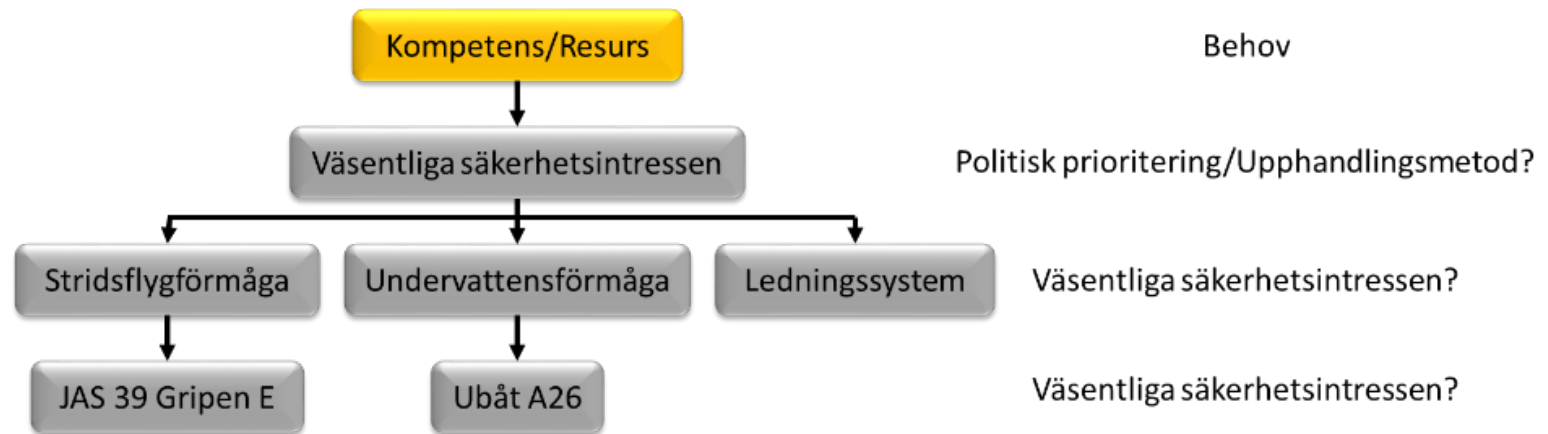
En försvarsindustriell strategi

- **Del av materielförsörjningsstrategin eller inte?**
  - Beror på strategins syfte!
- **Oavsett behöver strategin definiera begreppet ”väsentliga säkerhetsintressen”**

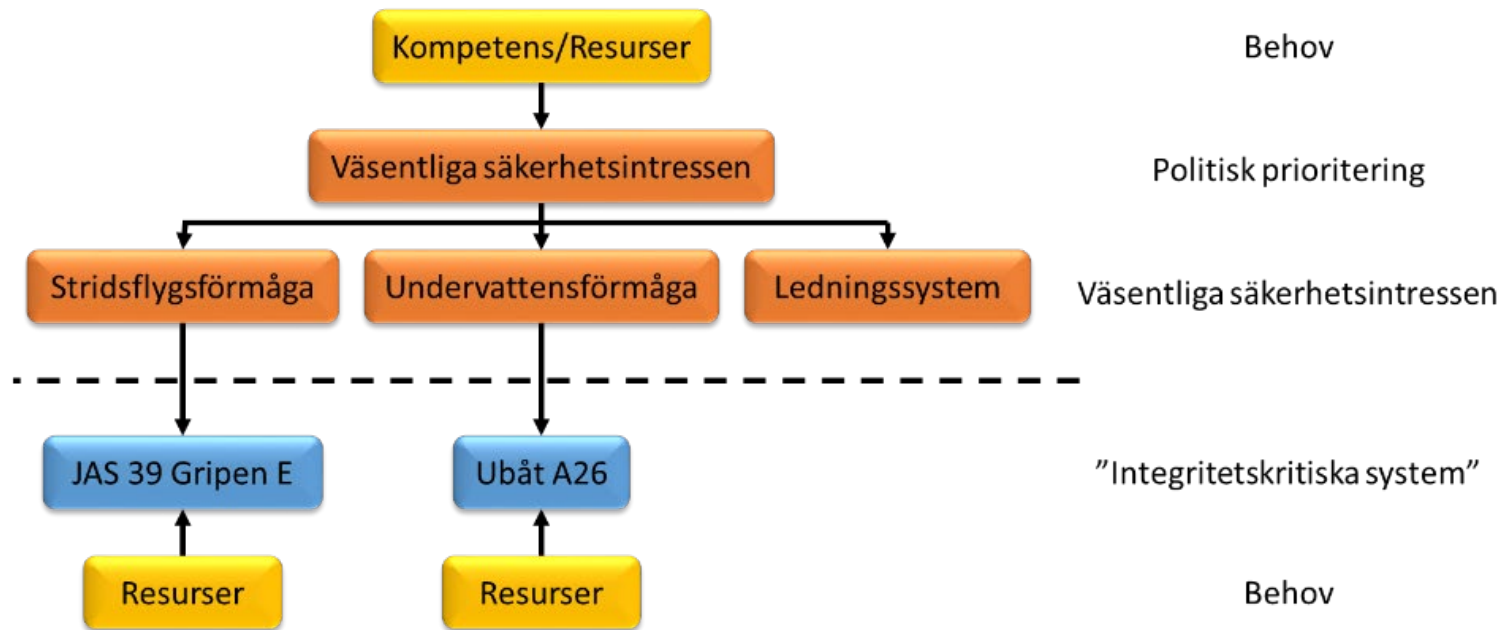
Definition av väsentliga säkerhetsintressen

Figur 5.2: Otydlig definition av begreppet väsentliga säkerhetsintressen

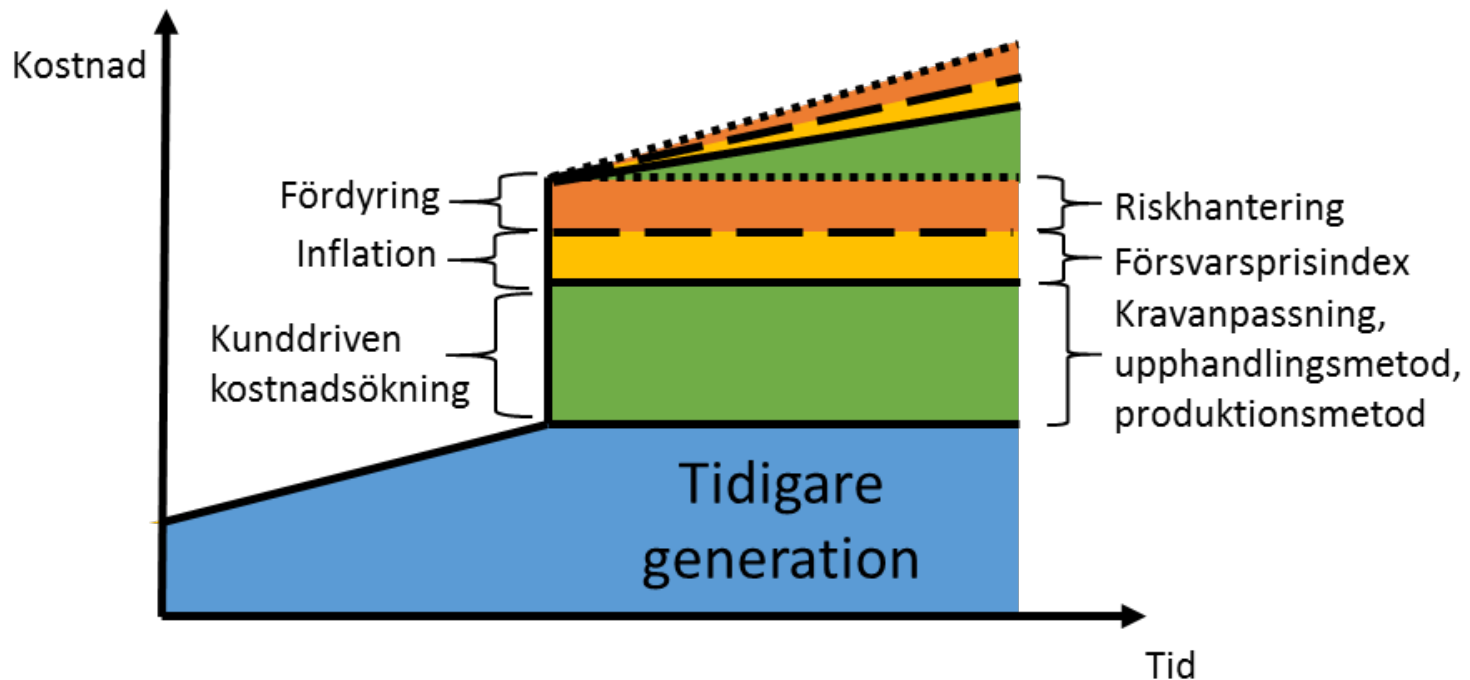
Definition av väsentliga säkerhetsintressen

Figur 5.3: En tydligare definition av begreppet väsentliga säkerhetsintressen

Ramverk för hantering av kostnadsökningar

Figur 5.4: Principmodell för hantering av kostnadsökningar

Långsiktighet och prioriteringar: Preliminär inriktning och ekonomisk omfallsplan

Figur 5.6: Hantering av nuvarande planeringsvakuüm

